

REDACTIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10
pe 1/4 an 5
pe 1 lună 2
N-rii de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și insertiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

DUPĂ ALEGERE.

Prin alegerea de Joui ne place a crede că s'a încheiat cea mai dureroasă epocă din viața constituțională nu numai a eparchiei Aradului, dar a bisericii gr. or. române din Ungaria. Pentru-că, într'adevăr, o campanie ca cea urmată dela moartea regretatului episcop Iosif Goldiș și până la alegerea de Joui, nu s'a mai pomenit. Ea a sguduit sufletele și ingerințe străine de biserică au încercat să determine rezultatul. Ear dacă și d'aci încolo unit ar mai unelti, s'ar face vinovați de cea mai condamnabilă crimă către biserică.

În privința aceasta subscriem întru toate articolul remarcabil din „Drapelul”, pe care-l reproducem mai la vale.

Și vom mai aminti cuvintele organului I. P. S. Sale Mitropolitul I. Mețianu, care în numărul dela 10 Iunie n. a zis:

„Si ori-care să fie rezultatul, votul rămâne bine dat, pentru-că după lege va fi dat”.

Nici nu ne vine a crede, că se va mai găsi ziar românesc care să poarte campanie împotriva alesului eparchiei Aradului. Ci român bun, patriot cinstit, dacă se bucură de oarecare trecere, își va pune în cumpănă greutatea pentru a solicita ca forurile competente să constituiască și ele cât mai iute alegerea făcută înspre nemărginita bucurie a credincioșilor.

Noi înțelegem că înalt Prea Sfințit Sale Mitropolitul Ioan Mețianu i-a venit greu să proclame alegerea lui Vasile Mangra. La un . . . și de mare act nu pot să cadă însă în balanța considerațiunilor de ordin subiectiv, ci vorba-i de interesul cel mare, obștesc. În fine, I. P. S. Sa a făcut tot posibilul, a mișcat toate pietrele în favoarea Prea Cuviosului arhimandrit Hamsea. L'a acoperit, așa zicând, cu propria autoritate și l'a susținut cu înțelegere și putere.

După alegere însă în primul rând I. P. S. Sale îi incumbă datoria să lupte, dacă greutatea ar fi, ca actului săvârșit sub propria-i presidenție, să i se dea înalta aprobare.

Vor desarma atunci și acele ziare maghiare, cari și acum, după alegere, continuă campania lor nesăbuită împotriva alesului eparchiei Aradului. Văzând că Românii ortodocși sunt zeloși întru apărarea drepturilor lor autonome, ziaarele vor slăbi cu zelul de până aci și astfel se va sălășlui în spirite pacea binefăcătoare.

A contribui la liniștirea spiritelor I. P. S. Sa Mitropolitul Mețianu va isbui cu atât mai oșebit, cu cât în persoană s'a putut convinge că cei cari au ales pe Vasile Mangra sunt elemente de ordine, că — după cum a spus-o Dr. Oncu în vorbirea sa — au în vedere numai interesele vitale ale bisericii; nu se conduc de spiritul rebunării, ci caută punctele de atingere, ca prin frație și bunăînțelegere să se deschidă teren de activitate tuturor elementelor valoroase din eparchie.

Cât îl privește apoi pe Vasile Mangra, a declarat-o solemn, în fața

altarului și a reprezentanților autorizați ai sfintei noastre biserici, că în deplină unire cu mitropolitul și ascultând sfatul eparchioșilor dorește a cărmui, că va căuta în primul rând să întărească spiritul de concordie și solidaritate între toți cei chemați să contribuie la înălțarea Diecesei. De când conduce consistorul din Oradia-Mare a și dat dovezi strălucite că are toate calitățile unui bun conducător bisericesc. O recunosc aceasta și cei cari la început protestaseră în contra alegerii sale.

Nimic nu poate îndreptăți deci pe nimeni să aibă vre-o rezervă măcar față de alegerea întâmplată Joui.

D'aceea așteptăm și înalta aprobare cu încrederea și liniștea cari nu s'au clătinat în noi pe un singur moment nici sub durata campaniei electorale.

Dumnezeu ajută celor drepți!

Crisă și obstrucțiune în Austria. Rezek, ministrul ceh și-a dat demisia pentru-că partidul ceh a abzis prietenia cu guvernul Körber și a început numai decât cu obstrucția. Deputatul Malik a și finit o vorbire de șapte ore despre legea vinatului, motivând propunerea sa de urgență. Cehii au mai anunțat îndată încă 20 asemenea propuneri de urgență.

Cu un cuvânt obstrucția e declarată în regulă și criza e în ajun de a zgudui poziția lui Körber.

„Drapelul” despre alegerea din Arad.

„Drapelul” dela 12 Iunie n. scrie următorul articol de fond:

„Lugoș, 30 Maiu (12 Iunie) 1902.

„Astăzi se face la Arad alegerea de episcop. Pe când scriem aceste șire nu cunoaștem încă rezultatul votului, pe când va eși însă foaia din teascuși, va fi deja votul pronunțat. În acest moment, când suntem mai presus de ori-ce bănuială, că intenționăm a ingera asupra votului deputaților eparchiei Aradului, ne credem datorii a ne adresa cu un apel către fruntașii eparchiei gr.-or. române a Aradului, în bine înțelesul interes al poporului și bisericii.

„Agitația nesăbuită pornită în jurul acestei alegeri e până acum fără păreche în istoria constituțiunii noastre bisericești, deși am avut și în trecut de înregistrat alegeri destul de agitate. Privind dela distanță cele ce s'au petrecut la Arad, ni-se pare că ura contra petenților la această dignitate a avut mai mare rol, decât aderența pentru unul sau altul.

„Adevărat, că actul alegerii, act constituțional, aduce cu sine frământările electorale între petenți și aderenți, totuși în sinul bisericii zidite pe evanghelia iubirei ar trebui să iee și aceste frământări forme mai blânde, căci trezirea urei neînfenate și deslănțuirea patimilor urite nu poate ridica prestigiul bisericii, ci sgudue din temelii existența ei chiar și în ochii credincioșilor devotați.

„Ceea-ce s'a petrecut însă la Arad în jurul scaunului episcopesc văduvit întreco și depășește toate limitele luptei constituționale. Agitația a trecut pe terene neadmisibile și periculoase din toate pun-tele

de vedere. Ziare și factori străini de neam și lege, invocați în mod nepermis, s'au angajat la lupta electorală și — durere — succursul acestora era considerat ca bine-venit de cei interesați, deși chiar și cei mai naiv putea vedea, că acest amestec ilicit nu s'a făcut de dragul bisericii române nici de dragul ochilor favoritelor, ci cu tendințe ascunse, îndreptate dir ct contra caracterului național și constituțional al bisericii.

„Primejdia ce rezultă pentru biserică din această stare a lucrurilor nu are trebuință de comentariu. Ori-ce om cu mintea și inima la loc o vede.

„Este deci timpul suprem să se pună capăt acestei stări de lucruri!

„Apelăm deci la iubirea de neam și biserică a fruntașilor din eparhia Aradului să pună capăt frământărilor odioase și fatale. Astăzi se pronunță votul sinodului electoral; considere-se cu acest fapt lupta de încheiată și restabilească-se liniștea, pacea și buna înțelegere în diecesă.

„În virtutea legii noastre fundamentale este cel ce a întrunit majoritatea voturilor alesul eparchiei. Ori-și-care din petenți ar și acela, grupeze-se toți în jurul lui dând la o parte toate patimile isverite din lupta electorală din seamă afară agitată și escitată.

„Interesul bisericii gr.-or. române reclama această faptă bărbătească, ear deputații sinodali și eparchioșii diecesei Aradului precum și toți fiii devotați bisericii naționale constituționale românești sunt datorii să servească înainte de toate interesele bisericii, care ni-e astăzi ultima rodută de apărare națională.

„Votul sinodului eparhial va fi supus la locul competent spre aprobare. În stadiul acesta trebuie să fim toți solidari cu votul sinodului, căci altfel cum să așteptăm dela alții să ne respecte drepturile noastre constituționale, dacă chiar din partea noastră se subsapă acestea?

„Momentele prin cari trecem sunt foarte critice. Suntem deci în drept a aștepta dela fiecare om de omenie să dea la o parte toate consideranțele personale fiind neclintit înaintea ochilor numai interesul mare al poporului, legate de caracterul constituțional și național al bisericii.

„Fraților, apărați înainte de toate vaza, demnitatea și dreptul bisericii naționale, căci de nu, va cădea greu blăstemul neamului tradat asupra capetelor voastre.

„Dați la o parte patima orbitoare și apărați Mireasa lui Christos cu credință în Dumnezeu și iubire de oameni!

Felicitări.

La adresa nou-alesului episcop al Aradului, V. Mangra, au mai sosit următoarele telegrame de felicitări:

Nagyvárad. Hazafias örömmel üdvözlöm Méltóságodat diszes állásában Nagy várad város közönsége nevében. Kérem a Mindenható, hogy egyháza javára, imádot hazánk boldogítására sokáig éltesse. Rimler Károly, polgármester.

Pe românește:

Oradia Mare. În numele cetățenilor din orașul Oradia Mare salut cu patriotică bucurie pe Măria Voastră în postul de onoare. Rog pe Atotputernicul ca pentru binele bi-

sericii Măriei Voastre și pentru fericirea adorarei noastre patrie, să Vă trăiască la mulți ani.

Rimler Károly,
primarul orașului.

Mezőtelegd. Örömmel sietek kifejezést adni, hogy vallásának ilyen hű fia, a magyar-román testvériség apostola nyerte el a pálmát.

Telegdy Jozsef, országos képviselő.

Pe românește:

Mezőtelegd. Grăbesc a da expresiune bucuriei mele, că un fiu atât de credincios religiei sale un apostol al frației maghiaroromâne a fost distins cu lauri.

Telegdy József,
deputat dietal.

Nagyvárad. Isten áldását kérve, gratuláljuk melegen Méltóságodat.

Dr. Konrád Márk és családja.

Pe românește:

Oradia-Mare. Implorând harul lui Dumnezeu asupra Măriei Tale, felicităm călduros.

Dr. Konrád Márk și familia.

Nagyvárad. Fogadj Méltóságod őszinte örömtök nyilvánítását.

Qseresznyés-család.

Pe românește:

Oradia-Mare. Primește Ilustritatea Ta expresiunea sincerei noastre bucurii.

Familia Cseresznyés.

Făget. Primește sincerele noastre felicitări la meritata reușită de episcop.

Dr. Sebastian Olariu, protopop, Toma Haneșiu, secretar de bancă.

Câmpeni. Consimțind cu votul Sinodului, clerul și poporul din Munții apusei din incidentul înălțării la treapta meritată de episcop al diecesei Aradului își permite a vă felicita, rugând ferbinte pe Dumnezeu să vă dea viață îndelungată, putere și tărie sufletească pentru a conduce nia bisericii la limanul dorit.

(Urmează numeroase subscrieri).

Roman. Invingerea Voastră este învingerea adevărului și a binelui. Mă bucur din toată inima. Trăiască sinodul din Arad și alesul său.

Dr. B. Horvat.

Szeged. Vivat întru mulți ani.

Familia Șerban.

Sibiu. Cordiale felicitări.

Comșa și familia.

Karlsbad. Vă felicit din inimă!

Dr. Crăciun.

Budapesta. Invingând dreptatea, primiți cele mai sincere felicitări!

Dr. Burdan.

Sibiu. Ani mulți și zile senine.

Neagoș Popea.

Sibiu. Salut cu însufățire alegerea magnificenței voastre de episcop. Mulți ani, spre binele bisericii și națiunii române.

Magdu.

Zsaka. Bucuriei generale ne alipim din tot sufletul și noi, cei din marginea diecesei

Papp, Darvas, Deseanu, preot, Zsaka, Papp.

Din Dietă.

— Ședința dela 13 Iunie. —

La ordinea zilei a fost proiectul de lege privitor la noua facultate de tehnică, apoi privitor la lucrătorii de câmp și fondul de ajutorare a servitorilor.

La începutul ședinței Holló a atras atenția presidentului asupra faptului că emblema țării nu e bine potrivită la intrarea în noul palat dietal.

Contele Apponyi a răspuns îndată, promițând că va interveni.

În jurul chestiei noului palat tehnic s'a încins o lungă și animată discuție la care au luat parte Zboray Miklós, Kammerer Ernő, Rátkay László, Várady Károly, Hieronymi Károly, Molnár Jenő și ministrul Wlassics.

Várady a cerut ca întâiu să se ridice salariul învățătorilor și numai după aceea să se facă un nou palat pentru tehnică.

Proiectul s'a primit însă, respingându-se propunerea lui Várady.

Szell a răspuns apoi unei interpelări alui Visontai în chestia triplei alianțe. A spus că alianța aceasta n'a fost încă reînviată dar se va reînvi tot în forma cum a fost. Răspunsul s'a luat stre știre.

Congresul național bisericesc al Sârbilor.

În ședința de Joi a congresului național-bisericesc din Carlovitz s'a ales vice-president Dr. George Crasovic, președintele partidului radical.

După ce astfel congresul s'a constituit definitiv, membrii s'au dus la biserică. După redeschiderea congresului, patriarhul a ținut o vorbire, în care a rugat pe deputați să lase d'oparte ori-ce animosități de partid ori personale, și umăr la umăr, în deplină înțelegere, să lucreze pentru binele școlii și bisericii.

Tallán, comisarul regal, a ținut apoi și el — vorbire în ungurește, care s'a tradus însă îndată și în sârbeste, arătând ce este de terminat în congres și cari sunt dorințele M. Sale. Întâiu de toate să se rezolve afacerile administrative. Să se revizuiască apoi și să se încheie socotelile. Să se întocmească preliminariile cheltuielilor în viitor. Să se aleagă factorii

chemați a lucra în cadrele autonome și să se întregiască toate locurile din direcțiunea autonomică, în primul rând să se aleagă comisia autonomică.

Atât vorbirea patriarhului cât și a comisarului regal s'a primit cu aplauze și s'a hotărât să fie tipărită și împărțită între membrii congresului și în toate părțile.

DIN ROMÂNIA.

Congresul camerilor de comerț. La 12 c. s'a deschis la Craiova al 4-lea Congres al Camerilor de comerț din București, Brăila, Constanța, Galați, Iași, Pitești și Ploiești.

După constituirea biroului, compus din biroul camerei din Craiova, congresului aprobă trimiterea următoarelor telegrame:

M. S. Regelui

București.

„Al patrulea congres al camerilor de comerț și industrie din țară, întrunit la Craiova, roagă pe Maiestatea Voastră să primească și cu această ocazie expresiunea sentimentelor sale de supunere și de devotament către Tron și dinastie.

„Congresul recunoscător pentru sprijinul ce la toate ocaziunile l'a dat Maiestatea Voastră comerțului și industriei, supune Înaltei Voastre protecții lucrările sale, inspirat și el de dorul pentru binele țării, preocupată constantă și de căpetenie a Maiestății Voastre”.

A. S. R. Principele Ferdinand

București.

„Camerile de comerț și industrie din țară, întrunit în al patrulea congres azi, roagă pe Alteța Voastră Regală să primească expresiunea sentimentelor de devotament”.

Dlul B. Missir

Gara Prâsnet.

„Al patrulea congres al camerilor de comerț și industrie din țară, întrunit azi în Craiova, recomandă Ex. Voastre lucrările sale, convins fiind că comerțul și industria au în Exc. Voastră un apărător la înălțimea multiplexelor lor nevoi”.

Congresul a intrat apoi în ordinea zilei, luând în discuție chestia cartelului fabricelor de zahăr.

Au vorbit, combatând cartelurile, d-nii Madgearu, din Galați, Șerban, din Iași, Mirea-Dumitrescu, din București, Berberianu, din Constanța, Th. Niculescu, din București.

D-nii Saita și Pretorian au susținut cartelurile ca o necesitate pentru încurajarea industriilor.

Discuția în chestia cartelurilor a urmat în ședința de după amiază, hotărându-se în cele din urmă ca aceasta chestiune să rămână rezervată, pentru a fi studiată.

S'a luat apoi în discuție chestia modificării art. 348 privitor la cambii. Au participat la discuție d-nii Lehrer, Saita, Pretorian, G. G. Assan și G. D. Șerban.

Chestiunea fiind pusă la vot, s'a hotărât ca și cambia să se execute pe simplu protest și să se menționeze formula „bun și aprobat pentru suma de...”

Ședința s'a ridicat la orele 7 seara.

Din străinătate.

Bulgarii se agită. O telegramă din Sofia cu data de 29 c. zice că șurea despre confirmarea lui Firmilian ca Mitropolit s'erb la Ueskub, în momentul primirii prințului Bulgariei la Petersburg, a produs aici un efect dezastroasă. S'au produs desordine contra agenției ruse.

Închiderea agenției bulgare din Seres a provocat de asemenea un curent puternic contra Rusiei.

Strălucita primire a Prințului, în Petersburg și visita făcută de Țar Prințului, a pierdut mult din efectul lor din cauza confirmării lui Firmilian.

Nu este exclusă posibilitatea întinderii desordinelor.

E temere chiar de izbucnirea unor evenimente grave care să strice pentru totdeauna relațiile sârbo-bulgare.

Prințul Bulgariei supravegheat. O depeșă din Constantinopol spune că primul adjutant al Sultanului s'a dus la Petersburg înainte Prințului Ferdinand al Bulgariei sub pretext de a duce daruri Țarului din partea Sultanului. Însă adevăratul motiv al călătoriei adjutantului este de a supraveghea pe Prințul Ferdinand, de oare-ce se dă aici cu părerea că meșterea lui la Petersburg urmărește scopuri cu totul deosebite.

E adevărat că bănueli de acestea vin adese-ori bărbaților politici din Constantinopol, cu toate acestea, de data aceasta o mare suită militară a Prințului Ferdinand trebuie să fi având o extra-ordinară însemnatate.

Arestarea unui deputat englez. Colonelul Lynch, membru al Camerei comunelor, care însă a combătut în rândurile Buirilor, în contra Angliei, a fost arestat azi-dimineață la sosirea sa în portul Newhaven (port la Canalul La Manche).

Notă. Colonelul Lynch este irlandez și a fost ales deputat, în lipsă, pe când se afla în Africa-de-sud.

Dela școlile medii gr.or. rom. din Brașov.

Programa examenelor dela finea anului școlar 1901—1902.

Examenul de maturitate. Vineri și Sâmbătă, în 7 și 8 Iunie v. va fi examenul oral de maturitate la gimnasiu. La examenul de maturitate nu pot asista școlarii; pentru publicul mare el este deschis.

Examen private cu școlarii privației din școlile medii se vor ține în zilele de 10—15 Iunie v., având a se prezenta școlarii privației până în 10 Iunie v. în cancelaria direcțiunii și a depune taxa de examen.

Examenle publice de încheiere. A) La gimnasiu. Mercuri, în 26 Iunie v. Dela ora 7 $\frac{1}{2}$ —8, clasa VII, latina, profesorul N. Sulică. Dela 8—8 $\frac{1}{2}$, clasa VII, geografia politică, profesorul Dr. Ios. Blaga. Dela ora 8 $\frac{1}{2}$ —9, clasa VI, maghiara, profesorul Dr. I. Bunea. Dela ora 9—9 $\frac{1}{2}$, clasa VI, religia, profesorul D. Făgărășianu. Dela ora 9 $\frac{1}{2}$ —10, clasa V, germana, profesorul Dr. C. Lacea. Dela ora 10—10 $\frac{1}{2}$, clasa V, istoria, profesorul G. Vătășan. Dela ora 10 $\frac{1}{2}$ —11, clasa IV, Istoria naturală, profesorul I. Iasiievici. Dela ora 11—11 $\frac{1}{2}$, clasa IV, geometria, profesorul P. Percea. Dela ora 11 $\frac{1}{2}$ —12, declamațiune, corul vocal. Dela ora 2 $\frac{1}{2}$ —3, clasa III, germana, profesorul M. Jantea. Dela ora 3—3 $\frac{1}{2}$, clasa III, istoria, profesorul M. Jantea. Dela ora 3 $\frac{1}{2}$ —4, clasa II, maghiara, profesorul I. Petrovici. Dela ora 4—4 $\frac{1}{2}$, clasa II, aritmetica, profesorul L. Nastasi. Dela ora 4 $\frac{1}{2}$ —5, clasa I, geografia, profesorul G. Vătășan. Dela ora 5—5 $\frac{1}{2}$, clasa I, latina, profesorul G. Petrovici.

B) La școala reală. Joi, în 27 Iunie v. Dela ora 7 $\frac{1}{2}$ —8, clasa IV reală, geometria, profesorul P. Percea. Dela ora 8—8 $\frac{1}{2}$, clasa IV reală, matematica, profesorul A. Ciortea. Dela ora 8 $\frac{1}{2}$ —9, clasa III reală, istoria, profesorul M. Jantea. Dela ora 9—9 $\frac{1}{2}$, clasa III reală, franceza, profesorul Dr. D. Lacea. Dela ora 9 $\frac{1}{2}$ —10, clasa II reală, religia, profesorul Dr. St. Stinghe. Dela 10—10 $\frac{1}{2}$, clasa II reală, geografia, profesorul A. Bărcănu. Dela ora 10 $\frac{1}{2}$ —11, clasa I reală, germana, profesorul Dr. C. Lacea. Dela ora 11—11 $\frac{1}{2}$, clasa I reală, maghiara, profesorul N. Bogdan.

Nota: Examenle se țin în sala festivă a gimnasiului. Școlarul, care va absentă dela examen nu s'au promova, ci va avea să facă examen supletor în Septembrie a. c.

Luni, în 24 Iunie v., după amiază la 6 ore se va ține examenul public din gimnastică în curtea de gimnastică; în cas de timp nefavorabil, examenul de gimnastică se amână pe ziua proxima, adică pe Marți sau eventual pe Joi, la aceeași oră.

Sâmbătă, în 29 Iunie v., după serviciul divin, la care vor participa toți școlarii, se va încheia în mod solemn anul școlar 1901/902 distribuindu-se premiile în sala cea mare a institutului.

La încheierea anului școlar în 29 Iunie, fiecare școlar va primi testimoniu școlar

Cântul Dreptății.

Inchinat P. C. Sale Nou Alesului Episcop Vasilte Mangra.

După'adânc durert în inimă,
După lupte înfocate
Eat-ol mândră și senină
Ziua sfântă de dreptate...

Incolțesc în suflet iarăș
Doruri mari de fapte-alese...
Flori de mirt, cununii de lauri
Sunt eroilor culesse...

Cine să 'ndoeste, frate,
Că dreptatea 'vingătoare
N'a venit de unde vine
Toată raza: dela soare?

Cine n'a simțit putere
De Ercul prin toată firea,
Când vèzu drapelul Crucii
Ridicându-și azi mărirea?

Și ce nume drag vom pune
Bravilor, ce se luptară,
Sub drapel, să ne ridice
Un păstor cu minte rară?

Un păstor dorit de obște
Tip de veche-apostolie...
Ah! săltați voi inimi drepte
Cu cerească veselie!...

Par'că vèz, cum prin palâte
Sus la codril, prin bordee,

Vestea dulce 'n sfântu-l farmec
Va dorî pe toți să l ieie,

Și în caldă 'mbrățișare
Să-l unească... toți să fie:
Înșirați la horă mare,
La ospăț de bucurie...

O Mireasă Precurată
Plină de comori asteaptă —
Pe alesul, pe doritul
Mire, cu credință dreaptă.

E Biserica Mireasă!
Mangra-l mirele, păstorul!...
Blând, curat și veghe trează
Este el, și-a tot poporul.

Ear cei frați, cari s'abătură
Pe cărări prăpăstioase
Vadă genul, ce ne poartă
Tot în plaiuri luminoase!

Vadă inimile noastre
Și iubirea legii sfinte,
Ca să fim Români în toate
Și creștini — d'aci înainte...
Vie toți și fără teamă
De cuvinte de ocară,
Să sârute... pe dușmanii
Ce Biserica 'nălțară...

Arad, 30 Maiu 1902.

Pr. Al. Munteanu al lui Vasile.

Trei fire...

Și stau pe gânduri cumpenindu-l
Cuvântul ce-l scăpași aseară...
Rizind mi-ai zis: „De-oi fi mireasă,
Să-mi vii la nunt'acuzi la vară!”

Rizind ai spus... Rdeam cu tine...
Te-am întrebat, să știu de — mire...
Dar — iată țai depus suveica...
La până și s'au rupt — trei fire...

Și vezi credința ta deșartă
Imi tulburase voia bună...
S'au rupt trei fire? Ce să 'nsemne,
Când fir la fir din nou s'adună!

La draci! E tortul doar de vină!
De ce mai ești îngândurată?
De ce-ți cerg lacrimi azi pe față?
Mai bine ride-mi încodată!

O fi cum vrea norocul nostru...
Chiar de s'ar rumpe mil de fire
La vară tu-mi vei fi mireasă,
Și o să mi-l sârui pe — mire!

Așa, precum sârui acuma
Sfloase lacrimile tale,
Vei șterge lacrimile mele
Când intristat voi sta în cale.

Și când nedumerirea rece
În brațul său mă va cuprinde,
De caldă te îmbrășoare
La suflet ear mă voi aprinde!

Împreună cu cele rupte,
Iubit-o, astăzi alte fire!
Mă duc la nunta ta la vară,
De vrea și cel de sus, de — mire...
Alexandru Aciu.

Numele istoric al orașului Sibiu (Hermannstadt, Nagyszeben), în Transilvania.

Răspuns la întrebarea d-ului Dr. Franz Zimmermann, Arhivarul cetății Sibiuului, prezentat Academiei Române la 16 Martie 1902.

de
GR. G. TOCILESCU
Membru al Academiei Române,
(Urmare și fino.)

La aceste șease documente adăugate în fine un sigiliu din 1788: „Sigillum magistratus Cibinensis”.

Această denumire, ca și cea de târziu de: Cibinium, civitas Cibinensis, derivă probabil dela rîul Tibin, pe al cărui mal drept Germanii chemați de Geza II au fundat orașul german Hermannstadt, numit în documentele latine Villa Hermanni.

Documentele mai vechi în care ne lămpină numele acesta sunt:

I. 1223: Andreiu II confirmă din donațiunea ce o făcuse mai înainte mănăstirii Cârța din Transilvania și prin care dăruise pământul luat din posesiunea Bănilor: „Prima meta terre montis sancti Michaelis... dividit territoria de villa Hermanni et de villa Ruetel... Item etiam confirmamus... terram quam prius eidem mănasterio contuleramus exemptam de Bencis”. (Hurmuzaki, Docum. privitoare la Românilor, I, pag. 79.)

un exemplar din Anuarul școlael. Școlarii absenți nu vor primi Anuarul școlael.

La examenele acestea precum și la festivitatea de încheiere a anului școlar, se invită cu toată stîmă pînă în, amicii și binevoitorii acestor școale.

Brașov, în 27 Maiu v. 1902. Direcțiunea.

NOUTĂȚI

ARAD, 14 Iunie v. 1902.

Din cauza sfințelor sărbători ale Rusaliilor, numărul proxim al foi noastre va apărea numai Marți la ameză.

Dela Curte. Se telegrafează din Viena că arhiducesa Maria Annunciata s'a logodit cu prințul de Bavaria Siegfried, nepotul decedatei împărăteșe și regine Elisabeta.

Confiscare. Azi s'au prezentat la redacția noastră d-nul sublocotenent de poliție Kovács și comisarul Gonda, pentru a confisca exemplarul „Cartea de Aur” ce ni-se trimisese de autorul T. Pașăpanu.

Examen. Eri s'au terminat examenele la Școala superioară de fete din Arad. Comisar consistorial a fost dl Giorgiu Lazar avocat în Arad, bărbat care în tot trecutul său a avut o deosebită simpatie și a jertfit mult pentru școală și biserică. Elevele au dat răspunsuri bune. Dl comisar Lazar a felicitat corpul profesoral.

Maturisanți. Eri s'au încheiat examenele maturisanților dela liceul din Arad Dintre 26, au reușit 21, și anume: 2 laudabil, 6 bine, 13 suficient ear 5 respinși pe 2 luni.

După terminarea examenului, directorul districtual Nătafalusy a ținut tinerilor o vorbire care a făcut mare impresie.

Știri personale. Dl Giorgiu Lurșă, din Mhăești, student la tehnica din Budapesta, a depus cu distincție primul riguros. Il felicităm.

Incercare de sinucidere. Din M. Sziget ni-se scrie cu datu 10/VI următoarele: Tinerul iurist român de aici I. M. azi înainte de prânz a încercat a se învenia la scările de aici, dar ajutorul repetit al medicului din satul vecin l'a scăpat, și l'a dus în spitalul din oraș, unde acuma zace greu bolnav. Causa încercării de sinucidere nu s'a știe.

Dela congresul bisericesc sêrb. Eri congresul bisericesc sêrb întrunit la Carlovitz s'a pronunțat asupra rapoartelor comitetului de verificare. Au fost nimicite câte un

mandat dela Szabadka și Károlyváros, așa că în locul celor aleși prin abuz (Korsics și Popovici, aderenți ai partidului moderat) au fost invitați la congres rivalii lor cari rămăseseră în minoritate.

Sinucidere din dragoste. În Viena tinera și frumoasă guvernanta Maria Berger s'a sinucis în locuința unui locotenent pe care-l iubea, dar care nu o putea lua de soție. Casul face mare senzație din pricină că în anul acesta Maria Berger e a doua fată care s'a sinucis pentru acel oficer.

Poesiile Elenei din Ardeal. Tinera noastră poetă, care se ascunde sub pseudonimul „Elena din Ardeal”, a scos la lumină în Arad în Tipografia „Tribuna Poporului” o culegere a poeziilor sale. Titlul volumului „Stropi de rouă” totodată ne indică și fondul acestor poezii. Cântăreața a dragostei plângătoare, prin aceste acorduri ale lirei erotice, poeta ne prezintă peripețiile, durerea și jalea, unei inimi iubitoare, care varsă lacrimi. Versificația e ușoară, limba clară, forma simplă. Tiparul e frumos. Prețul unui exemplar 1 coroană. („Familia”).

Delapidare de un milion. Din Paris, patria pazamalelor, se scrie că la o bancă de aici s'a descoperit o delapidare colosală: s'a furat nu mai puțin decît un milion franci. Delapidatorul funcționar a dispărut lăss.

Conținutul Nr. 6 din Revista „Convorbiri Literare” anul 36 1902: D Zamfirescu. — Cântec, Lena (poem). T. O. Iosif. — A fost odată, II. (poveste în versuri). G. Cosbuc. — Din „Divina comedia”: cântal XV și XVII. P. Dulfu. — Ifigenia în Tauride, Actul II (trad. în versuri din Euripide). N. Iorga. — Istoria lui Mihai Viteazul. Înaintașii și vecinul lui Mihai Vodă: Ștefan Surdul, Alexandru cel Bău, Aron. Mihai ajunge domn. T. G. Djavara. — Poezia lui Șerbănescu. Cu scrisori și poezii inedite. G. I. Pitig. — Obiceiuri populare la Românii din Șchei. (Năsterea și creșterea). Teohari Antonescu. — Originile omului. Răspuns unei critici de Dl A. D. Xenopol. H. Chendi. — V. Ranta Băncescu, Novele, tom. I (dare de seamă). Bibliografie.

Cu prilegiul alegrei de episcop au sosit în Arad foarte mulți oameni din provincie. O mare parte dintre ei au vizitat marele magazin Porter Vilmos și l'au laudat pentru splendoarea și bagata sa aranjare; admirând au primit numeroase obiecte din prăvălie și au recunoscut cu toții că nu există în Țeara ungurească un oraș provincial care să se poată lăuda cu asemenea prăvălie. Când întri în această prăvălie, crezi că ești în mijlocul Parisului.

manstadt”, sau „Siegel des Stadt- und Stuhl-magistrates Hermannstadt”. Ca concluziune din punctul de vedere istoric și geografic, putem stabili cele următoare:

I. Numele românesc de Sibin sau Sibiu este, pe baza atestațiunilor documentale, mai vechiu decît villa Hermann, respectiv mai vechiu decît Hermannstadt, și mult mai vechiu decît cel unguresc Nagyszeben.

II. Chibinium, Cibinium sau Scibisium este un termen românesc latinizat, care ne înămpină deja prin a doua sută a secolului al XII-lea, întru căt privilegiul regelui Andreiu II din a. 1224 nu este, precum arătarăm mai sus, decît o confirmare și prin consecință o transcriere a privilegiului lui Geza II, care a domnit între a. 1141—1191.

III. Teritoriul acordat Germanilor de Geza II. a făcut parte din terra Blachorum, cum o spune clar privilegiul Andrianum; și în fine.

IV. Românii, fiind locuitorii băștinași ai Transilvaniei, numiau Sibin sau Sibiu aiăt riul, căt și satul care există probabil lângă dntul și care avea să devină mai târziu villa Hermann sau Hermannstadt pentru Ferman, orașul Sibiu pentru Români. Sub acest din urmă nume orașul a fost și este cunoscut la populațiunile din Ungaria și din țările vecine, figurând în literatura scrisă ca și cea populară, precum nu mai puțin și în acte și documente. Căt despre cestiunea înlocuirii numelui de Hermannstadt prin acela de Nagyszeben ca nume oficial, nu cred de cuvînța a o tracta aci, nefind în legătură cu cestiunea istorică fiind o cestiune de pură actualitate.

PARTEA LITERARĂ.

POE.

„Gouth the raven: Nevermore”. (Corbul zise: niciodată. The raven, Poe.)

N'am intenția să fac o biografie. Așa ceva găsiți în Brockhaus sau aiurea. Rîndurile de mai jos m'au fost inspirate de recentele memorii ale colonelului Preston, fost coleg de școală al marelui poet american. Ele vor avea cel puțin interesul lucrurilor văzute, chiar când n'ar fi absolut inedite în toate amănuntele lor.

Figura lui Edgar Allan Poe, pe cum se desprinde din aceste memorii, e o ideală împerechiere a unei inteligențe superioare cu un fizic strălucit. El gustă la început dulceața unei vieți fără grija de mîne, atîntat în lux și prisosință, ca în urmă să-î pară cu atăt mai amară cupa mizeriei desnădăjduite, pe care a golit-o pînă în fund. Tatăl său adoptiv, Allan, negustor îmbogățit, îl internează de mic într-o școală vestită din Londra, unde i-se dă o educație de prinț, punându-se la dispoziția capriciilor sale dolurii trimiși cu nemiluita. Fostul copil de acțiță prapășită, trăia pe picior de egalitate cu vîstărele „high life” ului londonez. Acesta e punctul culminant în viața lui Poe.

Reîntors la 1821 în America, urmează cursurile academiei din Richmond, în Virginia, unde îl cunoscuse autorul amintitelor memorii. Poe deveni repede idolul colegilor săi prin manierele sale elegante, prin destoinicia sa în exercițiile fizice. Invidia această rasă anglo-saxonă, care a înțeles de mult că un torace dezvoltat, un biceps puternic, un set de curaj spontan, sunt tot atăt de laudabile la un tînc ca și un mare număr de volame tocite. La noi, urmașii Romanilor, „mens sana, in corpore sano” e un proverb, pe care îl cităm ca un fel de „împăcare de conștiință”; englezii îl pun în practică, fără a-l cita. Poe primia să fie lovit cu pumnul în plin piept de camarazii săi cel mai vioși. La lunot nimeni nu se măsura cu el. Într-o zi, în mijloc de iarnă, se aruncă îmbrăcat în riu St. James și, în apa aproape înghețată, înnoță pînă la un pod departat. În același timp nu neglija nici studiul serios. Devora cu nesăț autorii latini, și avea o admirațiune pentru literatura franceză. Deja scrisese el înășt cîte-va poezii remarcabile pe cari le pitea cu îngrijire, de teama tatălui său adoptiv, care privea rău îndeletnicirile sale poetice.

Dar Allan moare pe neașteptate. În testament numele lui Poe nu e amintit. Averea toată era lăsată tinerei femei pe care Allan o luase în a doua căsătorie, puțin înainte. Într-o clipă Edgar își vîzu pulberate toate planurile în viitor. Se pomeni iarăși, ca în povești, copilul acțiței vagabunde, lăsat drumurilor prabeag. Căp-ta prieten din vremurile bune reușiră să-l introducă în redacția revistei „Southern Literary Messenger”. Primele articole semnate de Poe fură o revelațiune. Un puternic mănitor de condei se arătă în arena literară, vrăjitor de cuvinte, care sub o formă împăcabilă, de o limpezime transparentă și nouă în tot-deauna, părea a imprimata lucrurilor o nouă viață. Acum poetul avea cel puțin hrana de toate zilele, putea să-și preschimbe ghețele scalcitate, jacheta roasă în cot. În asemenea condiții ultimul lucru la care se gîndește cine-va e căsătoria; primul gînd al lui Poe fu d'a să lega viața fără rost de grijile căsniciei. În anul următor se stabili la New York. Aici îl vedem editor al importantei reviste „Gentleman's Magazine”. Imenea reputațiune a acestor publicațiuni se datoră lui Poe. Cele mai frumoase navele ale lui văzură aici lumina zilei. Între altele renumita povestire „Murders in the rue Morgue” în care își propuse să aplice teoria că cine-va, identificându-se cu mentalitatea unei alte persoane, poate reconstitui un șir întreg de fapte săvîrșite de aceasta.

În același timp se adănci în studiul criptografiei. „O ghicitoare căt de ingenioasă, zicea el, trebuie să fie delegată de un om ingenios”. Această teorie pusă astfel în discuție făcîși și Poe se pomeni literalmente asediat cu propunerii de ghicitori criptografice. Pe una singură n'a putut-o descifra.

S'a dovedit însă în urmă că fuse numai o păcăleală. Într-o zi, un amic vezi în camera lui de lucru. Pe cînd îl vorbea, poetul, nepăsător, se plimba de colo pînă colo cu ochii perduți în lumea nevăzută. Atîns de această primire ciudată, prietenul puse mîna pe pălărie. Poe îl reținu scu-

zându se că era tocmai în toiul compunerii unei poezii, dar că era atent la spusese lui, și pe loc îl reproduce exact fire-care vorbă.

Dovada era convingătoare. Posibilitatea împărțirii atențiunii s'a mai constatat de altfel și la alte inteligențe superioare.

În această epocă, reputația literară a lui Poe era deja la apogeu său, dar căștigul bănesc era departe d'a fi satisfăcător. Eterna mizerie a omului de geniu născut într-o epocă de torpoare intelectuală. Perieile compozițiunilor sale așteptau luni întregi în cutia mesei pînă a găsi un editor. Își încercă norocul la jocul de cărți. Aceasta îi grăbi ruina materială.

Dar la ce bun să mai urmărim narațiunea credinciosului tovarăș al tineretii poetului Cariera lui Poe se termină aici. Cel care, alaneacănd în urmă pe scara demnității de om, fu găsit mort pe lângă gardul, nu poate știrbi admirațiunea noastră pentru magicul poet al „Corbului”. În anul 1875, națiunea recunoscătoare i-a ridicat un splendid monument de marmoră.

Ca recunoștință probabil, că l'a lăsat să moară de foame.

Aurel Șulufiu.

POȘTA REDACȚIEI.

Student absolut. 1) President este I. P. S. Sa Mitropolitul Meșianu. 2) Pînă la 15 August.

ULTIME ȘTIRI.

Sigetul Marmăției, 13 Iunie. Tisa a ecundat și a acoperit cu valuri comunele Vizșok și Dragomir. De asement e sub apă partea de jos a orașului nostru. Valurile au venit cu așa putere că a dus și calea ferată, precum și podul de ferce ne leagă cu Slatina. Mizeria este înspăimîntătoare.

Londra, 13 Iunie. Expedițiunea de sub conducerea colonelului englez Morland a sosit lângă lacul Ciad (Africa). Din calea înaintării Englezilor, Francezii s'au retras. (Ceea-ce însemnează că Francezii au suferit o nouă înfrângere, ca cea dela Faschoj-ate-Red.).

Paris, 12 Iunie. Mîne Senatu-bine lua în desbatere proiectul privitor la serviciul de 2 ani în miliție.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu. Editor Aurel Popovici Barcianu.

Insertiuni și reclame.

Cea mai mare fericire în lume pentru omenime e sănătatea, și mulți au jertfit deja întreaga lor avere pentru susținerea sănătății, totuși în cele mai multe cazuri înzadar.

De cînd inventatorul crucii duble electro magnetice R. B. Nr. 86967, domnul Albert Müller în Budapesta V. strada Vădășz 42/k. a pus aparatul său la dispoziția bolnavilor, s'a dovedit, că numai acela este în stare, cînd toate celelalte mijloace sunt zadarnice, să ajute, ceea-ce se dovedește prin următoarea scrisoare de recunoștință: *Stimate dl Müller!* De 30 de ani încoace eram suferind, abia puteam dormi, vedeam rău, nu puteam mîncă, m'ă simțeam ener-vată și de cînd mi-am comandat marele d-tale aparat în 23 Aprilie a. c. și am început să-l port, m'ă simt de tot bine, pot dormi eară, v'ed bine, am poftă de mîncare, în scurt sunt de tot sănătoasă, pentru ceea-ce v'ed mulțumesc din inimă, că mi-ați redat plăcerea de viață. *Kesmark, 24 Maiu 1902.* Cu stîmă *Rosa Schirl, văduvă de geometric.*

Se caută UN PRACTICANT ROMÂN

inteligent în farmacia lui Ioan Roosin, farmacist în Pécșka. Doritorii să se adreseze de-adreptul.

II. 1241: Analele din Monumenta Germaniae, Scriptores, XXIV, p. 65, vorbind de inscripțiunea Tatarilor: „Item feria V ante dominicam misericordia ceciderunt in civitate que villa hermani dicitur plus quam. C. mil.” (Ap. Hamuzski, op. cit., I, p. 188).

III. 1242: Monum. Germaniae, Scriptores, XVI, 34 Villa Hermani.

Din sigiliu cităm: a) pe cel mai vechiu (medieval) fără dată; b) altul din 1583; și c) din 1631—1658, toate cu inscripțiunea: Sigillum civicum de villa Hermani.

Resultă de aci că în documentele oficiale scrise în limba latină, numele orașului a variat între Scibinium sau Cibinium, care în gura poporului românesc și în actele și documentele românești sună pînă azi Sibin sau Sibiu, și între villa Hermani, care de asemenea în gura Germanilor și în documentele scrise nemțește este Hermannstadt. Dar tendința de maghiarizare începută pe la finele secolului XV a făcut a se întrebuița alătura de Sibin și de Hermannstadt numele unguresc de Nagyszeben (adece Sibiu cel mare). Szeben fiind învderat numele românesc maghiarizat, și sub această formă de Nagyszeben ne întimpină orașul pînă în secolul nostru în documentele regilor Ungariei și voievozilor Transilvaniei, nu însă în documentele oficiale ale orașului sau pe sigiliile sale.

În fine, de pe la jumătatea secolului al XVIII-lea, cînd limba documentelor începe a fi cea germană, villa Hermani e înlocuit cu Hermannstadt, atăt în acte și documente, căt și în sigiliu, cel mai vechiu sigiliu și care continuă pînă astăzi cu acest nume fiind din a. 1788: „Siegel der Stadt Her-

Institutul de credit pe pământuri în Sibiu.

(NAGYSZEBENI FÖLDHITELINTÉZET.)

Pe lângă condițiile cele mai avantajoase dăm împrumuturi ipotecare

cu amortisare pe 30 1/2, 38 și 40 1/2 ani în rate de jumătate de an, în care se cuprinde plățirea atât a cametei, cât și a capitalului.

Împrumuturile se plătesc cu bani gata în valoarea nominală a scrisurilor ipotecare.

Arangerea împrumuturilor o efeptuește încredințatul nostru

Szücs F. Vilmos în Arad

care poate da totodată toate deslușirile.

Institutul de credit pe pământuri în Sibiu.

(Nagyszobeni Földhitelintézet.)

Provocându-mă la anunțul de sus, rog onor. public doritor de împrumuturi ipotecare, ca și pân'acum și de-acum să se adreseze cu încredere la mine cu afacerile sale; principiul meu a fost și rămâne același, ca să prestez publicului în totdeauna un serviciu solid.

Spesele de întabulare la dorință le anticipez; onorariul meu urmează ulterior.

Cu stimă:

Szücs F. Vilmos

Institut de credit pe imobile și pământuri

în Arad, Piața Boros Béni nr. 22 (Casa Spielmann)

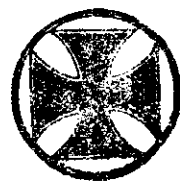
(Etagiul I.)

784 — 3

Cruce dublă electro-magnetică

vindecă și inviorază sub garanție

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli și uituri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picioare, reuma podagră ischias, udului în pat, influinza, în somnia epilepsia circulația neregu-

lată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insușirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afătoare, eară pe de alta parte e cel mai bun scut contra imbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurdrei că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse în toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimit banii.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat.

Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

624 — 83

Prețul aparatului mare e fl. 3, sau Cor. 6. — folosibil la morhuri cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e fl. 2, sau Cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

Albert Müller, Budapesta, V., str. Vadász 42. K
colțul str. Kálmán.

➔ **Pentru Busalii** ➔

recomandăm atențiunii cetitorilor nostri

Marea Prăvălie

PORTER VILMOS

ARAD, Piața Libertății (Szabadság-tér).

UN ISVOR FOARTE IMPOSANT DE CUMPĂRĂRI:

Ghete, Pălării, Cămăși.

Articole de modă pentru dame, umbrele, cravate, cadouri pentru sărbători.

➔ *Cea mai mare întreprindere din provincă de felul acesta în Ungaria.*

749 — 11